

Katedra antropologie

PROTOKOL O HODNOCENÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE posudek oponenta

Práci předložil(a) student(ka): Jana Dušková

Název práce: Klimatické adaptace středověkých a novověkých populací Čech

Oponoval (u externích oponentů uveďte též adresu a funkci ve firmě): Patrik Galeta

1. CÍL PRÁCE (uveďte, do jaké míry byl naplněn):

Cíle práce jsou dobře promyšleny, celá práce je podle nich strukturovaná. Podle mého názoru byly cíle naplněny (srov. nicméně níže).

K formulaci Cílů práce přeci jen poznámka. V prvním odstavci Jana píše, že na základě kosterních pozůstatků chce usuzovat na klimatické podmínky dané doby. Tato formulace ztrácí smysl tím, že klimatické proměnné byly vstupní proměnnou a cílem bylo spíše zjistit, zda na změny klimatu reagovaly příslušné partie kostry očekávaným způsobem (jak Jana píše dále). Cílem práce rovněž nebylo testovat hypotézy.

Cíl H3 nebylo možné po přečtení Úvodu očekávat. V Úvodu chybí vysvětlení, proč by mělo během změn klimatu docházet ke změnám morfologie postkranialního skeletu. Důvody jsou vysvětleny až v další kapitole. Jedná se tedy o odchylku od standardní struktury textu, kdy v Úvodu získávám motivaci a odůvodnění cílů práce.

2. OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ (náročnost, tvůrčí přístup, proporcionalita teoretické a vlastní práce, vhodnost příloh apod.):

3. FORMÁLNÍ ÚPRAVA (jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, přehlednost členění kapitol, kvalita tabulek, grafů a příloh apod.):

Formální úprava: Standardní. Drobné překlepy. Jana ne zcela dobře rozlišuje spojovník (-) a pomlčku (–), u číselného rozsahu používá spojovník s mezerami místo pomlčky bez mezer (např. 5–6 stol.).

Obrázkové přílohy: Nevhodné, špatná kvalita. Čekal bych obrázek k dokumentaci nosního indexu na str. 19. Obrázky 1-3 mají špatnou kvalitu, nejde na nich nic vidět. Postačovala by pérovka ne černobílý obrázek s barvami.

Citace: Obecně korektní. Necitovány zůstaly osteometrické body (str. 36). V Úvodu nejsou žádné citace, přestože tvrzení logicky nejsou invencí autorky.

Jazykový projev: Dobrý. Z drobných poznámek uvedu jen, že nerozumím termínům biliatická šířka (str. 25) a vnitřní variabilita (zřejmě variabilita uvnitř skupin).

Obsah kapitol: První kapitoly dobré, postupně se obsah kapitol odchyluje od standardu. V kapitole Materiál a metody bych se přimluvil k vynechání všech věcí, které odvádějí pozornost od informací, které bych zde očekával, tj. velikost souboru, rozčlenění do skupin, výčet rozměrů a metod. Tato

část není dobře strukturovaná. V kapitole Datace lokalit (str. 30) se například překvapivě dozvím, kolik jedinců Jana změřila z jednotlivých lokalit. Není dále snadné zjistit, kolik je celkový počet jedinců, toto bych čekal v první větě. A odkaz na Tabulku 1, která informace shrnuje, je až daleko v textu, čekal bych rovněž v první větě, takto je tabulka při čtení dobře utajena. Abstrakt mívá rozsah 300 slov v jednom odstavci, ne třech stran. Nevím, proč jsou rozděleny kapitoly Výběr proměnných a sběr osteometrických dat.

Tabulky: Tabulky se popisují zásadně nad tabulkou. Všechny popisky začínají velkými písmeny. Zarovnání čárami neodpovídá standardu. V Tabulce 5 chybí velikosti souboru, zcela nezbytná informace.

Grafy: Popisky jsou málo čitelné (Graf 2, str. 47 a mnoho dalších). Grafy v příloze nemají popisky, není jasné, co je krabice, fousky a co čára uprostřed.

Metody: Pochybuji o správném použití statistických metod. Např. Tabulka 4 je jasný problém, který se řeší pomocí ANOVA a post-hoc testů, ne pomocí opakovaných t-testů. Tabulka 5 (str. 46) uvádí výsledky ANOVA, ale ve sloupcích jsou hodnoty Studentova testového kritéria t. Byl tedy použit t-test nebo ANOVA? Pokud ANOVA, není jasné, jaké druhy post-hoc testů. Přepočítal jsem namátkově výsledky srovnání RS/VS u výšky nosu v Tabulce 5, ale došel jsem k úplně jiným výsledkům t-testu. Stejně tak zcela odlišné mám výsledky mezi testováním výšky nosu mezi Německem a Raným středověkem (data str. 43, výsledky (str. 44). Vychází mi p hodnota 0,0012 ne 0,967. Je možné výsledkům důvěřovat? Úplnou záměnu jsem objevil v části o korelaci a RMA. Jana uvádí všude korelační koeficienty, které mohou být Pearsonova, Spearmannovy, ale ne RMA korelace. RMA je typ regrese a regresní rovnice jsem v práci neobjevil.

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE (celkový dojem z diplomové práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek apod.):

Práce se mi celkově líbila. Téma a problém je jasný, je zřetelná snaha a směr vedoucí k vyřešení problému. Teoretická východiska jsou celkem dobře napsaná. Velikosti souboru jsou dobře stanoveny a předpokládám, že měření byly i dobře provedeny (intra-observační chyba ale není zmiňována). Text odpovídá v některých kapitolách zvyklostem v odborné literatuře.

Na druhé straně, Abstrakt, Výsledky i Metody nejsou napsané zralým způsobem. Globální poznámka se týká rozdělení souboru do skupin. Cílem bylo studovat vliv klimatu na morfologii kostry. Materiál a všechny výsledky s grafy a tabulkami ale pro mě zcela nepochopitelně nejsou rozděleny podle klimatu na lokality spadající do Středověkého klimatického optima a Malé doby ledové, ale podle historických období (Raný a vrcholný středověk, Novověk). Toto členění zabraňuje dobrému pochopení návaznosti výsledků na cíle práce. Cílem přeci nebylo sledovat rozdíly mezi částmi středověku a novověkem. Členění podle historických období neospravedlňuje ani pokus o přiřazení lokalit ke klimatu (str. 32).

Významné negativum jsou špatně použité statistické metody, popř. metody označené jiným názvem než které byly ve skutečnosti použity. Není možné, abych se dopočítal úplně jiných výsledků. Doufám, že jsem někde udělal chybu, protože jinak by výsledky a celá interpretace práce byla bez ceny.

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ (jedna až tři):

1. Domníváte se, že logaritmováním se opravdu z dat odstraní vliv absolutní velikosti? Jak jste tuto poznámku myslela? Můj názor je, že logaritmování není dostatečným způsobem pro oddělení velikosti a tvaru. A zároveň, že korelace je standardizované (bezrozměrné) měřítko síly vztahu mezi proměnnými, které na absolutních hodnotách nezávisí.
2. Mohla byste ukázat, že jsou v práci dobře vypočítány výsledky, na které jsem poukazoval v posudku? Např. t-test pro výšku nosu u Německa vs. raného středověku.
3. Jak je možné, že rozdíly mezi výškou nosu mezi RS, VS a NV vysvětlujete změnou klimatu, když stejná proměnná má mezi oblastmi prokazatelně stejného klimatu (Německo, Rakousko, Maďarsko) výrazně vyšší rozdíly?

6. NAVRHOVANÁ ZNÁMKA (výborně, velmi dobře, dobře, nedoporučuji k obhajobě):

Velmi dobře (až dobře).

Nevyhověla, pokud jsou výsledky spočítány špatně a jsou z nich tedy vyvozovány mylné závěry.

Datum: 25.5.2012

Podpis:

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta filozofická
katedra antropologie

Průběh obhajoby diplomové práce:

Název práce: Klimatická adaptace středověkých a novověkých populací Čech.

Vedoucí práce Mgr. Lukáš Friedl

V rámci obhajoby byla práce předprezentována autorům, a následně byly přečteny posudky. Jak opoušt, tak vedoucí práce měli kritické připomínky k části práce. Studentka reagovala na vznesené otázky a komentáře.

Otázky nebyly zodpovězeny v plném rozsahu, práce měla zatížně nedostatky.

Obhajoba nebyla splněna a komise doporučila práci přepracovat po konzultaci s vedoucím do 15. srpna 2012.

Beze ma řidomí

Jana Dušková

Klasifikace: nevyhovující

Datum obhajoby: 30. května 2012

Členové zkušební komise:

RNDr. Vladimír Blažek, CSc.

Doc. RNDr. Jaroslav Brůžek, Ph.D.

Mgr. Patrik Galeta, Ph.D.

Mgr. Daniel Sosna, Ph.D.

podpis zkoušejícího